

№ 25 (20040) 2012-рэ илъэс ШЭМБЭТ МЭЗАЕМ и 11

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

# Къэбархэр шъхьэихыгъэу аІэкІэгъэхьэгъэнхэмкІэ Урысыем ирегионхэм япащэхэу анахьэу къыхагъэщыгъэмэ Адыгеим и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан ахэт

МониторингымкІэ Льэпкъ къулыкъумрэ политикэ ушэтынхэр зэхэзышэрэ Институтымрэ, къэбархэр цІыфхэм шъхьэихыгъэу зэраІэкІагьахьэхэрэр ІзубытыпІэ къызыфашІыхэзэ, 2012-рэ илъэсым ищылэ мазэ пае Урысые Федерацием исубъектхэм япащэхэм ямедиа-рейтинг къагъэхьазырыгъ. Ащ пае федеральнэ тедзэгъу 400-м ыкІи регион тедзэгъу минищым ехъумэ къарыхьэгъэ къэбархэр къызфагъэфедагъэх. Экспертхэм къэбар мин 46-м ехъу зэхафыгъ. Рейтингым икІзуххэм атетэу щылэ мазэм къэбархэр

шъхьэихыгъэу зэраІэкІагъэхьагъэхэмкІэ Урысыем ирегионхэм япащэхэу къыхагъэщыгъэхэр Вологодскэ хэкум игубернаторэу Олег Кувшинниковыр, Адыгеим и Лышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан, Тюмень хэкум игубернаторэу Владимир Якушевыр арых.

Джащ фэдэу яфедеральнэ койхэм текІоныгъэ къащадахыгъ Бурятием илІышъхьэу Вячеслав Наговицыным (СФО), Тверскэ хэкум игубернаторэу Андрей Шевелевым (ЦФО), Чэчэн Республикэм илІышъхьэу Рамзан Кадыровым (СКФО), Амур хэкум игубернаторэу Олег Кожемяко (ДФО), Башкирием илІышъхьэу Рустэм Хамитовым (ПФО).

ЮФО-мрэ СКФО-мрэ япащэхэр зыпштэхэк Іэ, къэбархэр шъхьэ-ихыгъэу зэра Ізк Іагъахьэхэрэм-к Іэ Тхьак Іущынэ Асльан апэрэ ч Іып Іэм ит. Адыгеим и Ліышъхьэ ыуж къек Іых Рамзан Кадыровыр (Чэчэн Республикэр), Юнус-Бек Евкуровыр (Ингушетиер), Александр Ткачевыр (Краснодар краир).

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

## ЯеплъыкІэхэр къыраІотыкІыгъэх

Республикэ гъэзетхэу «Адыгэ макъэмрэ» «Советскэ Адыгеимрэ» зычІэтхэ унэм «Іэнэ хъураеу» тыгъуасэ щыкІуагъэр УФ-м и Премьер-министрэу Владимир Путиным истатьяу «Демократия и качество государства» зыфиІорэм фэгъэхьыгъагъ. Ащ хэлэжьагъэх АР-м ныбжьыкІэ ІофхэмкІэ и Комитет ипащэу Къэрэтэбэнэ Мыхьамодэ, Адыгэ къэралыгъо университетым физическэ культурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Институт иректорэу Кобл Якъубэ, МГТУ-м тарихъымкІэ ыкІи правэмкІэ икафедрэ ипащэу Саид-Хасан Мусхаджиевыр, НыбжьыкІэ парламентэу АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм щызэхэщагъэм итхьаматэу НэтІэхъо Руслъан, ащ хэтхэм ащыщхэр.

Муниципальнэ образованиехэм я Пофыгъоу Владимир Путиным къыхигъэщыхэрэм еплъык Тэу фыря Тэр къизы Тотык Тыгъэхэм, ахэм пшъэрылъэу афаш Тыхэрэр, фитыныгъэу аратыгъэхэр гъэцэк Тагъэ хъунхэм фэш Т, мылъку къадыратыжьын фаеу алъытагъ. Къэралыгьом Тофтхьабзэу шызэш Туахыхэрэм нахь чанэу пстэури ахэлэжьэн, шъхьадж иеплъык Тысбществэ демократием джыри фэмыхьазырэу зы Туагъэхэри къэгущы Тагъэхэм къахэк Тыгъэх. Мы «Тэнэ хъураем» политикхэр зэрэхэмылажьэхэрэм дезымыгъэш тагъэхэми шъхьэихыгъэу къа Туагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Социальнэ мэхьанэ зи Іэ псэуальэу Адыгеим щашІыхэрэм ыкІи гъэцэкІэжьынхэр зэрашІылІэхэмынеаты едыахын едыным мед пае мы аужырэ илъэсхэм тиреспубликэ щызэшІуахыгъэр макІэп. Ахэм ащыщых гъэцэкІэжьынхэр зыщыкІорэ республикэ стадионымрэ ащ къыпэмычыжьэу къашІырэ бассейнымрэ. Мы объектитГум язэтегъэпсыхьан федеральнэ программэу «Физическэ культурэм ыкІи спортым хэхьо--ы «фехнести шеста фехестин фиІоу илъэс зэкІэльыкІохэм ателънтагъэм къндыхэльнтагъэх.

Республикэм щыпсэурэ цІыф-хэмкІэ мэхьанэшхо зиІэ республикэ стадионым игъэцэкІэжьын зэрэльыкІуатэрэм, псэольэшІхэм зэшІуахын альэкІыгъэм, гумэкІыгьоу, щыкІагъэу къэуцухэрэм Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан сыдигъуи защегъэгъуазэ, анахьэу анаІэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэр къегъэнафэх.

Республикэ стадионым игъэцэкІэжьын зэкІэмкІи сомэ миллион 730-м ехъу пэІухьанэу къалъытагъ. Илъэсхэм ателъытагъэу фе-

# **Дунэе шапхъэхэм** адиштэрэ стадион

## тиІэщт

деральнэ ыкІи республикэ бюджетхэм къатІупщыгъэ ахъщэр зищыкІагъэм пэІуагъэхьэгъах. Ахъщэр игьом къызэраІэкІахьэрэм ишІуагъэкІэ футбол ешІапІэр ыкІи къызщачъыхьэрэ гъогухэр агъэпсыгъэх, къокІыпІэ трибунэм ишІын аухыгъ, къохьэпІэ трибунэм изэтегъэпсыхьан джы фежьагъэх. Ахэм къакІэлъыкІорэ псэольэшІ ІофшІэнхэри лъагъэкІуатэх.

Мыщ кънпэмычыжьэу щагъэпсырэ бассейным (тюу зэхэтыщт) ишын сомэ миллиони 150-рэ фэдиз пэгуагъэхьащт. Непэрэ уахътэм ехъулгэу федеральнэ гупчэми, республикэ бюджетми къатгупщыгъэ ахъщэр зищыкгарым пэгуагъэхьэгъах.

Республикэ стадионым игъэцэкІэжын заухыкІэ, дунэе шапхьэхэм адиштэрэ спорт псэуальэ Адыгеим иІэ зэрэхьущтыр, тиныбжьыкІэхэр спортым, физическэ культурэм апыщагъэ хъунхэмкІэ ащ амалышІухэр къызритыщтхэр АР-м и ЛІышъхьэ пчъагъэрэ къыхигъэщыгъ. Ары непэ республикэм щашІырэ ыкІи щызэтырагъэпсыхьажьырэ спорт псэуалъэхэр зыфэлэжьэнхэ фаехэр.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

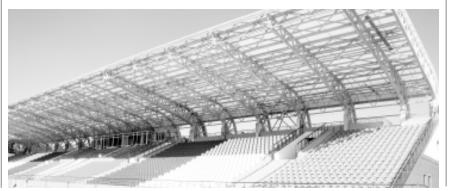


Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изимычэзыу япшІыкІуплІэнэрэ зэхэсыгъо 2012-рэ илъэсым мэзаем и 14-м иІэщт.

Зэхэсыгъор зыхэпльэщтхэм ахагъэхьагъэх Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ иорганхэм япэщэ ІэнатІэхэм аlуагъэхьащт кандидатурэхэм адегъэштэгъэным ехьылІэгъэ Іофыгъохэр.

Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м зэхэсыгъохэр зыщызэхащэрэ Залышхоу хэтым сыхьатыр 11.00-м ащ иІофшІэн щыригъэ-

> Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Федор Федорко



## Лъэтегъэуцор Стамбул щыкІуагъ

Темыр-Кавказ федеральнэ шъолъырым «Темыр Кавказым икурортхэм» ягене- ем итуристическэ отраслэ зеушъомбгъу, ыкІи Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ ащагъэпсыщт туристическэ кластерым ипроект илъэтегъэуцо къалэу Стамбул мы мафэхэм щык Іуагъ. Дунэе туристскэ къэгъэлъэгъонэу мы къалэм къыщызэІуахыгъэм ар къыдыхэльытагъэу щытыгъ.

- Тыркуем иинвесторхэмрэ тикомпаниерэ зэдэлэжьэнхэм, бгъуитІум шІуагъэ къафэзыхьын зылъэкІыщт проектхэр щы-Іэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм мэхьанэшхо яГэу сэльытэ, — къыГуагъ ОАО-у

ральнэ директор игуадзэу Ислам Назаралиевым. — Туризмэм хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ Тыркуер анахь къэралышеф ша, шишеф ша мехшест ост Іоф щызышІэрэ компаниехэм ыкІи инвесторхэм Іоф адэшІэгъэныр, проект инхэр гъэцэк Ізгъэнхэмк Із ахэм опытэу а Із--еІшеат еІхдет дынеатеІшеатег дыакеІх

Непэ КъокІыпІэ Благъэм щымырэхьат нахь мышІэми, мыщ зэпэуцужьхэр, зэмызэгъыныгъэхэр къетаджэхэми, Тыркуилъэс къэс мы къэралыгъом зыщызгъэпсэфыхэрэм япчъагъэ нахьыбэ мэхъу. Ар гъэхъэгъэшІукІэ плъытэ хъущт.

Проектым ильэтегьэуцо ишІуагьэкІэ Темыр-Кавказ туристическэ кластерыр зыфэдэр ІэкІыбым нахь щызэлъашІэныр пшъэрылъ шъхьаІэу зэрэщытыр, ащ дакІоу Тыркуем икомпаниехэмрэ ибизнесменхэмрэ мы проектым игъэцэкІэн инвестициехэр къыхалъхьанхэм зэращыгугъхэрэр И.Назаралиевым къыхигъэщыгъ.

## Хадзыщтыр 16, зыкъэзыгъэлъэгъуагъэр 59-рэ

къуаерэ къутырэу Псэкъупсэрэ. Тызыхэт ильэсым игъэтхэпэ мазэ и 4-м щыІэщт хэдзынхэм зафагъэхьазырзэ, а цІыф псэупІэхэм хэдзыпІэ округи 4 ащызэха-

Адыгэкъалэ ичІыпІэ хэдзыпІэ комиссие итхьаматэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэкІэрэ НэпцІэкъо Эммэ къызэрэтиІуагъэмкІэ, а мафэм яхэдзакІохэм амакъэхэр зыфатыштхэр Урысые Федерацием и Президентэу ыкІи якъалэ инароднэ депутат пшъэрылъыр зыгъэцэкІэнхэу хадзыщтхэр

ПстэумкІи, — elo НэпцІэкъо Эм-

Адыгэкъалэ хэхьэх къуаджэу Хьалъэ- мэ, — Адыгэкъалэ инароднэ депутатэу хадзынэу щытыр нэбгырэ 16. Къалэм инароднэ депутат хъумэ зышІоигъоу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэр 59-рэ.

ЗэрэхъурэмкІэ, конкурсыр иныщт. Зы чІыпІэм икъыдэхын нэбгырищым ехъу фызэнэкъокъущт. Анахь зэнэкъокъуныгъэ еІпиєдех еденоІтк дехтшоІмишиє дехни округэу «Пятиэтажкэхэр» зыфиІоу урамхэу Чайковскэм, Хьахъуратэм, нэмык Іхэм ащыпсэүхэрэр зыхахьэрэр ары. Мыщ къалэм инароднэ депутатэу щыхадзынэу щытыр нэбгыри 4-мэ, депутат хъумэ зышІоигъоу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэр нэбгырэ 17. Къэлъытэгъуаеп зы чІыпІэм икъыдэхын мыщ нэбгыри 4-м ехъу щызэнэкъокъун фаеу зэрэхъущтыр.

Къалэм инароднэ депутатынымкІэ кандидатэу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэхэм ащыщхэми ацІэхэр къытфыраІуагъэх. Ахэр Хьэкомэ Юр, Теуцожь Рэщыд, Отэхь Рэщыд, Валерий Костенкэр, Къэращэкъо Нухь, Ліыхэсэ Юсыф, нэмыкІхэри арых. «Адэ ныбжыкІэхэр ахэтхэба?» зытІокІэ, ахэр зыкъэзыгъэльэгъуагъэхэм янахыыбэхэу еГошъ НэпцІэкъо Эммэ къытфепчъых: Ліыхэсэ Мэдин, Хъокіо Казбек, Хъут Руслъан, Дудалов Ахвад, нэмыкІхэри.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

## МаршрутыкІэ къызэІуахыщт

икІ у Краснодар кІорэ транспортэу цІыфхэр зезыщэхэрэм Іофыгъохэр къазэрэпыкІыхэрэм ядэгъэзыжьын Тэхъутэмыкьое районым ипащэхэр ыуж ихьа-

Хэукъоныгъэу ашІыхэрэр иІмы мехнестащестехыста ахэр дэгъэзыжьыгъэнхэм апае Яблоновскэ къэлэ псэупІэм иадминистрацие «Горячая линия» зыфиІорэр къызэІуихыгъ. Транспортым епхыгъэу Іоф зышІэрэ фир--ешахегедег неІшфоІк мехем рэм ымыгъэразэхэрэр ыкІи лъэІу зиІэхэр телефон номерэу 8 (87771) 97-8-01мкІэ теонхэ альэкІыщт.

Яблоновскэ къэлэ псэупІэм иадминистрацие ипресс-къулыкъу къызэритыгъэмкІэ, цІыфхэр зезыщэрэ транспортзу къалзу Краснодар кІорэм гумэкІыгъуабэ къыпэкІы. Маршрутнэ таксихэм меахирп и Тий миажидерп графикэу зэрэзекІон фаехэр бэрэ аукъоу къызэрэхэкІырэм цІыфхэр ыгъэразэ-

Транспортнэ компаниехэр

Поселкэу Яблоновскэм зиехэм къызэрэхагъэщырэмкІэ, Яблоновскэ льэмыджым машинэхэр щызэтырихьагъэхэу бэрэ зэрэщытыхэрэм мы гумэкІыгьор епхыгь. Шыфхэр зезыщэрэ автомобилэу яІэхэм япчъагъэ зэрикъурэр ыкІи Краснодар игъогухэм машинэхэр бэу ащызэтыримыхьэщтыгъэхэмэ пассажирхэр разэщтыгъэхэу ахэм къаІо.

ГумэкІыгъоу къэуцухэрэм зэу ащыщ общественнэ транспортэу поселкэ кІоцІым къыщекІокІыщтыр зэримыкъурэр. Яблоновскэ псэупІэм иадминистрацие иІофышІэхэм къызэрэхагъэщыгъэмкІэ, компаниеу «Маршрут-Сервис» зыфи-Іорэм маршрутыкІэ шІэхэу къызэІуихыщт. Номерэу 129-рэ зиІэщт маршруткэр районэу «Петуховка» зыфи-Іорэмрэ поселкэм иполиклиникэрэ зэрипхыщтых. Ар мыщ фэдэ урамхэм акІоцІырыкІыщт: Темыр дамбэр . Пушкиныр — Гагариныр – Шоссейнэр — Темыр дамбэр. Машинищым Іоф ашІэщт, такъикъ 15 тешІэ къэс ягъогу техьащтых.

## Законыр **зэриукъуагъэм** къыкІэльыкІуагъ

Суд приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щы Іэм икъулыкъушІэхэм анахьэу анаІэ зытырагъэтырэ лъэныкъохэм ащыщ алиментхэр игъом зымы--ыахеатк ажы Акреашп ме фехыт гъэныр. Ялъфыгъэхэм алъэныкъокІэ зипшъэрылъхэр тэрэзэу мехит-ин едехеІлереатимиє пшъэдэкІыжьэу ахьырэр мы аужырэ ильэсхэм нахь агьэльэшыгъ нахь мышІэми, Іофхэм язытет джыри уигъэрэзэпэнэу щытэп. ЧІыфэу сомэ мин пчъагъэ зытелъхэм загъэбылъы, суд приставхэм ахэр къаубытыхэми, зыми Іоф щамышІэу, ясабыйхэм аратышт ахъщэр ямыІэу аІо. Ау сыд фэдизэу ахэм зыкъамыухъумэжьыгъэми, законодательствэм диштэу пшъэдэк ыжь арагъэхьыщт, уголовнэ Іофи къапагъэтэджэн алъэкІыщт.

БэмышІэу суд приставхэм я Тэхъутэмыкъое район отдел икъулыкъушІэхэм уплъэкІунхэр зэхащагъэх. Мы районым исхэу алиментхэр зымытыхэрэм Іоф зыщашІэрэ организациехэм лэжьапкІ у къащахьырэм изы Іахь

бухгалтериехэм ащыхаубытыкІын зэрэфаер къэзыгъэнэфэрэ хъурэм суд приставхэм анахьэу анаІэ тырадзагъ. Ащ фэдэ уплъэкІун 70-рэ фэдиз рагъэкІокІыгъ, хэукъоныгъэу къыхагъэщыгъэри макІэп.

ГущыІэм пае, кІэлэцІыкІу краевой клиническэ сымэджэщым ибухгалтер шъхьа Гэ суд приставым зызыфегъазэм, чІыфэ зытельэу мыщ Іоф щызышІэрэм илэжьапкІэ хаубытыкІырэр зыфэдизым епхыгъэ къэбар къыриІоныр ыдагъэп.

Нэужым ащ фагъэхьыгъэ тхылъым елъытыгъэу суд приставхэм я Тэхъутэмыкъое район отдел ар къекІолІагъ. Законодательствэу щыІэр зэриукъуагъэм фэшІ административнэ протокол фызэхагъэуцуагъ

Суд приставым къы Іуагъэр зэримыгъэцэк Гагъэм пае джы бухгалтер шъхьа Іэм административнэ тазыр тыралъхьащт, ар сомэ 300-м къыщегъэжьагъэу сомэ 500-м нэсын ылъэкІыщт.

ТХЬАРКЪОХЪО

## ШЪХЬЭЛЭХЪО Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъур

ЦІыф хьалэлэу, ІэпэІэсэныгъэшхо зыхэлъ кІэлэегъаджэу, зыгукІи, зыпсэкІи Іофэу ыгъэцакІэрэм фэщэгъэгъэ Шъхьэлэхъо Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъум идунай ыхъожьыгъ. 1926-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 20-м ар къуаджэу Псэйтыку къыщыхъугъ.

Гуетыныгъэшхо хэльэу ильэс 58-м къыкІоцІ Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъум а зы чІыпІэм — Афыпсыпэ гурыт еджапІэм щылэжьагъ. 1950-рэ илъэсым Краснодар дэт кІэлэегъэджэ институтым ифизикэ-хьисап факультет къызеух нэуж ары ащ Іоф щишІэу зыригъэжьэгъагъэр. Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъум хьисапымкІэ кІэлэегъаджэу ригъажьи, гурыт еджапІэм идиректор ІэнатІэ нэсыгъ, ильэс 42-рэ зигугъу къэтшІыгъэ еджапІэм дэгъоу пэщэныгъэ дызэрихьагъ.

КІэлэегъэджэ шІагъом игъэхъагъэхэм къэралыгъом осэшхо къафишІыгъ. ЩытхъуцІэхэу «РСФСР-м игурыт еджапІэ изаслуженнэ кІэлэегъадж» зыфиІорэр 1962-рэ илъэсым, «СССР-м инароднэ кІэлэегъадж» зыфиІорэр 1982-рэ ильэсым, «Адыгэ Республикэм инароднэ кІэлэегъадж» зыфиІорэр 1996-рэ ильэсым, «КІэлэегъэджэ-методист» зыфиІорэр 1982-рэ илъэсым, Лениным иорден 1971-рэ ильэсым, медальхэу «За доблестный труд» зыфиГорэр 1970-рэ ильэсым, «ІофшІэным иветеран», «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиІохэрэр 2000-рэ ильэсым, «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941 – 1945 гг.» зыфиІорэр 1996-рэ илъэсым, Урысые Федерацием гъэсэныгъэмкІэ и Министерствэ зызэхащагъэр илъэс 200 зэрэхьурэм фэгъэхьыгъэ тамыгъэр, медалэу «Энциклопедия «Лучшие люди России» зыфиІорэр ащ къыфагъэшъошагъэх.

Шъхьэлэхъо Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъум ыцІэ 1987-рэ ильэсым Советскэ энциклопедическэ гущы Іалъэм, 2004-рэ илъэсым — энциклопедиеу «Лучшие люди России» зыфиІорэм, 2009-рэ илъэсым — энциклопедическэ справочникэу «Великая Россия. Имена» зыфиІорэм адэхьагъ.

Шъхьэлэхьо Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъум кІэлэцІыкІухэр шІу дэдэ зэрилъэгъущтыгъэхэм, ахэм ягъэсэныгъэпІуныгъэ иІахьышхо зэрахишІыхьагъэм апае гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапІзу N 4-м» 2011-рэ ильэсым ащ ыцІэ фаусыгъ.

Нэбгыришъэ пчъагъэмэ Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъур зэрашІэщтыгъэр егъэджэн Іофым лъэшэу фытегъэпсыхьэгъэгъэ цІыф зафэу ары. Ар сыдигьуи цІыф гушхоу щытыгъ, хъугъэ-шІагьэсэныгъэ языгъэгъотырэ муниципальнэ учреждениеу «Гурыт еджапІзу N 4-м» иІофхэм ренэу агъэгумэкІыштыгъ.

Ащ ригъэджэгъэ нэбгырабэмэ Дарихъан Шъэлихьэ ыпхъур сыдигъокІи агу шІукІэ къэкІыжьыщт.

Алыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерств

## **КъэбарыкІэхэр**

## Къэрэщэе-Шэрджэс Республикэм

Темыр-Кавказ федеральнэ шъолънрым ит предприятие зэфэшъхьаф 48-мэ къыдагъэкІырэ продукцие зэфэмыдэхэр зэрэ Урысыеу ыкІи ІэкІыб хэгьэгухэм ябэдзэрхэм, щапІэхэм, шхапІэхэм шІэхэу аІэкІагьахьэхэ хъущт. Ахэм Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм итхэм ащыщэу 5 ахэфагъ — «Кавказ-мясо», «Меркурий», «Юг-молоко», «Карачаевский пивзавод», «Нальмэс» зыфиІохэрэр. Мыхэм япродукцие, нэмыкІхэм къашІыхэрэм ялъытыгъэмэ, иІэшІугъэкІи, идэгъугъэкІи атекІых, зэнэкъокъу зэфэшъхьафхэм, «Урысыем ианахь товар дэгъуи 100» зыфиГорэри зэрахэтэу, медальхэр къыщахьыгъэу щыт.

УФ-м и Президент илІыкІоу Темыр-Кавказ федеральнэ шъо-лъырым щыІэ А. Хлопониным тапэкІэ ыІогъагъэр шъыпкъэу къычІэкІыгъ — Темыр Кавказым къыщашІырэ продукциер тыдэ ащагъэми утемыукІытыхьанэу зэрэщытым пае зэрэдунаеу ащашІэн фае. ЩэфакІохэр продукцие дэгъум ыгъэразэхэ зыхъукІэ, нахьыбэу ащэфыщт, республикэри, Темыр Кавказыри нахь зэлъашІэщт.

КъЩР-м къыщашІырэ продукцие анахышІухэм джырэ уахътэм атетхагъэр — «Карачаево-Черкесскэ продукт».

## ТрасситІу къызэІуахыщт

Илъэс псаум зэпымыоу Іоф зышІэрэ курортэу «Архыз» зыфиІорэм щагъэпсыгъэ апэрэ «гъогу кІэшІагьэмрэ» къушъхьэбгъум къызэречъэхыщтхэ трасситІурэ гъэтхапэм ыкІэм нэс къызэІуахынхэу щыт — джащ фэдэ къэбар гушІуагьо СМИ--еІестиствая мехеІшифоІв мех сыгъ ОАО-у «Курорты Северного Кавказа» зыфиІорэм и Генеральнэ директорэу А. Невскэм. Курортым идиректор къыхигъэхьожьыгъ бжыхьэр екІыфэкІэ апэ--есысти иниопестя мехшелявых еф раухыщтыр. Нэужым кІымэфэ спортыр зикІэсэ апэрэ туристхэр «Архыз» рагъэблэгъэщтых.



ы зигъо дэдэ юф

## Makb



# Къэралыгьо Думэм рагъэблэгъэгъагъ

Сирийскэ Арабскэ Республикэм щык Іорэ граждан заом тилъэпкъэгъухэр зэрэхэкіуадэхэрэм игумэкі тиреспубликэ къылъы Іэсыгъ. Ащ къик Іыгъэ нэбгырищэу къэкlогъагъэхэр alукlэгъагъэх Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым япащэхэм, гумэкізу яіэр, зэо-машіом къыхэкіыжьхэу ячіыгужъ къагъэзэжьы зэрашіоигъор къафаіотэгъагъ. Ар къыдалъытэзэ, бэмышІэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм УФ-м и Президент, УФ-м и Премьер-министрэ, УФ-м ФедерациемкІэ и Совет ыкій Къэралыгъо Думэм афэкіорэ джэпсалъэ щаштэгъагъ. Ащ кіэщакіо фэхъугъагъ Парламентым идепутатэу КІэрмыт Мухьдинэ.

Мы Іофыр зэхэфыгъэным ехьылІэгъэ консультациехэр къыдашіынхэм фэші Къэралыгъо Советым — Хасэм иліыкіо зэрэрагьэблагьэрэм ехьыліэгьэ кьэбар Къэралыгъо Думэм къалъигъэІэсыгъэти, а Іофым кіэщакіо фэхъугъэ Кіэрмыт Мухьдин Москва агъэкіогъагъ. Зэіукіэгъум кізухэу фэхъугъэхэр къедгъэјуатэ тшіоигъоу ащ гущыіэгъу тыфэхъугъ.

ратыгъ Къэралыгъо Думэм СНГ-мкІэ ыкІи тихэгъэгогъухэм яІофхэмкІэ икомитетэу депутатэу Леонид Слуцкэр зипащэм, — къеІуатэ Мухьдин. — Ащ пшъэрылъ зэрэфишІыгъэм тетэу игуадзэу Олег Лебедевымрэ сэрырэ сыхьатым ехъурэ тызэдэгущы-Іагъ. Къиныгъоу къэтІэтыгъэм изэхэфын еплъыкІэу фытиІэхэм ар къакІэупчІагъ. Адыгэхэр зыщыщхэм, тарихъэу апылъым хэшІыкІзу фыриІзр бэшхопти, тилъэпкъэгъухэр ІэкІыб къэралхэм бэу арыфэнхэу

 Къэралыгъо Думэм ипа- зыкІэхъугъэр къыфэсІотагъ. щэхэм тиджэпсальэ зэхифынэу ЕсІуагъ черкесхэр Темыр Кавказым итемыр-къохьэпІэ шъольыр анахь льэпкьышхоу исыгъэхэм зэращыщхэр, Кавказ заом илъэхъан ячІыгу абгынэн фаеу зэрэхъугъэхэр, непэ КъокІыпІэ Благъэм щыІэ къэралхэм адыгэхэм япроцент 90-рэ фэдиз, Сирием нэбгырэ мин 80 фэдиз зэращыпсэухэрэр. Лъэпкъыр кІодыным тещыныхьэхэзэ, Сирием исхэр къэралыгъом ипащэхэм нахь апэблагъэ зашІыным сыдигъокІи пылъыгъэх, дзэм, полицием нахьыбэмкІэ ахэтыгъэх ыкІи фай-фэмыехэми хэгъэгум



щыпсэухэрэм бырсырэу къахэхъухьэхэрэр дэгъэзыжьыгъэнхэм бэрэ ахэр ахэлажьэщтыгъэх. Арышъ, джы ахэм яІофхэр къин къэхъугъэх. ЗыкъэзыІэтыгъэхэу ІашэкІэ икъу фэдизэу уІэшыгъэхэм ягубж нахьыбэу зытефэхэрэм адыгэхэр ащыщ хъугъэх, хэкІуадэх.

Ащ пыдзагъэу Мухьдин къызэриІотагъэмкІэ, Къэралыгьо Советым — Хасэм иджэпсалъэ щигъэнэфэгъэ къиныгьом зэшІохыкІэу фэхъун ыльэкІыщтымкІэ Олег Лебедевыр къызеупчІым ыпэкІэ ащ фэдэ хъугъэ-шІагъэ зэрэщыІагъэр, Югославием хэхьэрэ Косо-

вэ 1999-рэ илъэсым щыкІогъэ заом адыгэхэр къызэрэхащыжьыгъагъэхэр, ащ пае УФ-м и Правительствэ унашъо зэришІыгъагъэр ыкІи ищыкІэгъэ пстэумкІи къазэраде-І́эгъагъэхэр къы-фиІотагъ. МЧС-м исамолеткІэ адыгэхэр а хэгъэгум ащыгъум къыращыжьыгъагъэх. Ау джы Сирием Іофхэр нэмыкІэу щыгъэпсыгъэх, банкхэм, паспортвизэ къулыкъухэм

Іоф ашІэрэп, къэралыгъо гъунапкъэр зэфэшІыгъ. Арышъ, УФ-м идипломатическэ лІыкІохэмкІэ укъимыкІэу мы Іофыр зэшІохыгъошІу мыхъунэу зэрилъытэрэр риІуагъ.

Джащ фэдэу ипсалъэ къы--оІшеє фыр зэшІохыгъэ зэрэхъущтым елъытыгъзу Урысые Федерацием дунаим уасэу къыщыфашІырэм хэпшІыкІэу хэхъон ылъэкІынэу зэрилъытэрэр. Ащи изакъоп. Президент ІзнатІзмкІэ кандидат шъхьаІэу Владимир Путиным ишІогъэшхо и Тиша Тиша Тиша но Тика на под него и под н ащ елъытыгъэу черкесхэм

мехостинися Імимен естисипк -оІшеє ахан иниажыєє атера хыгъошІу хъущт. Ахэм зыкІэ ащыщ нэмыкІ ІэкІыб хэгъэгухэм ащыпсэурэ адыгэхэм якъэкІожьыкІэ нахь къызэрыкІоу гъэпсыгъэныр.

Олег Лебедевым къызэри-ІуагъэмкІэ, Къэралыгъо Думэм дунэе ІофхэмкІэ икомитетэу Алексей Пушковыр зипащэм, УФ-м и МИД консультациехэр адашІыщтых ыкІи зыгорэкІэ мы Іофым ехьылІэгъэ зэхэсыгъо комитетым зэхищэн хъумэ макъэ къарагъэ-Іущт. Ежь Мухьдини риІуагъ ащ фэдэ зэхэсыгъо щыІэн хъумэ нахь пасэу макъэ къарагъэ-Іу зэрэшІоигьор. Сыда пІомэ Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм, Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм ялІыкІохэу УФ-м ФедерациемкІэ и Совет, Къэралыгъо Думэм ахэтхэр зэхэсыгъом хагъэлажьэхэ ыкІи ахэми яшІуагъэ къагъакІо ашІоигъощт.

Мухьдин къызэрэтфиІотагъэмкІэ, Парламентым иджэпсальэ зыльагьэІэсыгьэхэм ащыщхэу джырэкІэ зымакъэ къэГугъэхэр Къэбэртэе-Бэлъкъарымрэ Къэрэщэе-Щэрджэсымрэ япащэхэр ары ныІэп. Ахэм къа Гуагъ алъэк ГыщтымкІэ яшІуагъэ къагъэкІоным зэрэфэхьазырхэр.

ЯчІыгужъ къэзыгъэзэжьы зышІоигъохэу къыкІэлъэІухэрэр зыфэдизым тызыкІэупчІэм Мухьдин къызэриІуагъэмкІэ, едеф ша епіац-єпеІ ним ефігаден шІоигъоныгъэ яІэу къэлъаІох. Зигугъу къэтшІыгъэ къиныгъор псынкІзу зэшІохыгъэн фаеу щыт нахь мышІэми, къызэрэпшІошІыщтым фэдэу ар къызэрыкІоу щытэп. Ащ пае а Іофыр джырэкІэ консультациехэм ашІокІыгъэп.

СЭХЪУТЭ Нурбый.

#### УФ-м и Премьер-министрэу Владимир Путиным изичэзыу статья гъэзетым къыхиутыгъ. Обществэм фэлэжьэрэ къэралыгъо гъэпсыгъэным ар ехьылІагъ. Зэрэпсаоу хэгъэгум Іофхэр зэрэщыгъэпсыгъэхэм еплъыкІзу фыриІэхэр къызэриГуатэхэрэм имызакъоу, ахэр нахьышІу шІыгъэнхэм фэшІ шІэгъэн фаеу ыльытэхэрэми ар къащэуцу. Анахьэу ынаІэ зытыридзэрэр къэралыгъом игъэІорышІэн цІыфхэр хэгъэлэжьэгъэнхэр ары.

КъэбарлъыгъэІэс амалхэм инэу зэрахэхъуагъэр къыдилъытэзэ, цІыфхэм хабзэм хэтыщтхэр зэрэхадзыхэрэм имызакъоу, Интернетри агъэфедэзэ хабзэм иІофшІакІэ ежьхэм яфэмэ-бжьымэ зэрэтырихьа--ытым иамалхэр ягъэгъотыгъэнхэ фаеу къе Го. Законопроектхэм обществэр атегушы Іэн ылъэкІынэу шІыгъэн, кІ́эщакІо зыфэхъугъэхэ ыкІи Интернет сетымкІэ цІыфхэм яІэпэкІэдзэ минишъэ къызэраугъоигъэ Іофыгъом шІокІ имыІ у парламентым щытегущыІэнхэ фаеу гъэпсыгъэным ехьылІэгъэ шІыкІэр гъэфедэгъэныр игъоу елъэгъу. Джащ фэдэу чІыпІэ льэгапІэм щыкІорэ хэдзынхэмрэ референдумхэмрэ яшІуагъэкІэ полицейскэхэм, зэгъэшІужь судьяхэм, ЖКХ-м ипащэхэм яІофшІакІэ уасэ фашІын алъэкІынэу щытын фае.

## Демократиемрэ къэралыгьом изытетрэ

кратием Іоф зишІэщтыр цІыфхэм ащ зыгорэ халъхьан алъэкІы, ягульытэ, яуахьтэ, акІуачІэ хагъэлажьэ зыхъукІэ ары ны-Іэп. Непэ хэгъэгум щыпсэухэрэр ащ фэхьазырых.

Статьям иедзыгъо шъхьаф къолъхьэ тын-Іыхыным бэнэныгъэ ешІылІэгъэным фэгъэхьыгъ. В. Путиным зэрилъытэрэмкІэ, а бэнэныгъэр обществэм зэдыри офэу щытын фае. А льэныкъомкІэ оппозицием щыІэхэри гъусэгъу ышІынхэр хабзэм ипшъэрылъ. Игъоу ылъэгъухэрэм ащыщ парламент уплъэкІунхэм яхьылІэгъэ Іофыгъохэм купкІышІу яІэу гъэпсыгъэныр, ЛъытэкІо палатэм хэтыщтхэм якандидатурэхэр къэгъэлъэгъогъэнхэм, Іэмеххинаонир альПые охшеТтен

Премьерым истатья зэрэ- ашъхьэ ехьыл Ізгъэ хъарджхэу фаш Ізхэр афэгъэцэк Ізгъэнхэмщык Інгъэтхъырэмк Іэ, демо- аш Іыхэрэм фэгъэхьыгъэ къэ- к Іэ шэпхъак Іэхэу потребибархэр къзугъоигъэнхэмкІэ фитыныгъэхэр Къэралыгъо Думэм етыгъэнхэр.

НэкъокъокІэ амал зиІэ къэралыгъо гъэпсыгъэным фэшІ пстэуми апэ игъэшъыгъэн фэе лъэныкъуибл Владимир Путиным къыгъэнэфагъ. Ахэм ащыщ экономикэм иІофыгъохэм къэралыгъор зэрахэхьан ылъэкІыштым игъунапкъэу зышІокІы мыхъущтыр гъэнэфэгъэныр. АщкІэ шІэгъэн фаеу ылъытэрэр хабзэмрэ мылъкумрэ зэрэээпхыгъэхэ шІыкІэр дэгъэзыжьыгъэныр ары. Джащ фэдэу игъоу елъэгъу нэмык хэгъэгухэм якъэралыгъо институтхэм опытышІоу яІэр гъэфедэгъэныр, чиновникхэм азыфагу зэнэкъокъу шІыкІэ илъхьэгъэныр, къэралыгъо фэІо-

тельхэм яшІоигъоныгъэхэм атегъэпсык Іыгъэхэм атехьэ-

Мыщ дэжьым а шапхъэхэр зыукъогъэ чиновникхэм къэралыгъо ІэнатІэхэр зэрахьанхэ фимытхэу гъэпсыгъэн фаеу Владимир Путиным елъытэ. КъызэриГорэмкІэ, джащ фэдэ Іофыгьохэр зызэрахьэхэкІэ щыІэкІэ амалхэр, творчествэр, предприниматель ІофшІэныр нахь дэгьоу гъэпсыгъэ хъущтых.

ИяплІэнэрэ статьякІэ Владимир Путиныр къэралыгъо гъэ Горыш Гэным идэгъугъэ ехьыл Гэгъэ къины гъохэм къатегущыІэ. ХегъэунэфыкІы аужырэ илъэсипшІым Урысыер гощыгъэ мыхъуным епхыгъэ къиныгъохэр зэшІотхынхэ зэ-

рэтлъэкІыгъэр. Шъыпкъагъэ хэльэу къе о демократиер хэти зэрэфаем тетэу къызыгуригъэ-Іонэў, хэти шІоигъор ышІэнэў, анархием фэкІогъэнэу къызышІозыгъэшІыхэрэр зэрэхэукъохэрэр. Демократием пстэуми апэу ыгъэнафэрэр ІэпэІэсэныгъэ ахэлъэу ыкІи шІоигъоныгъэ фыря Гэу хабзэмрэ обществэмрэ зэдэгущы Гэнхэр ары. Правительствэм и Тхьаматэ демократием ипринципхэр тапэкІэ хэгъэгум щыгъэпытэгъэнхэм тыфэзыщэрэ лъэбэкъухэр къегъэнафэх, — eIo Адыгэ къэралыгъо университетым истудентхэм япрофсоюз организацие итхьаматэу Хьаткъо Алый.

— Хэбзэ структурэхэр обществэм ыгъэІорышІэным ехьылІэгъэ фитыныгъэу иІэхэр гъэцэкІэжьыгъэнхэм имеханизмэу щытых ныІэп. Хэгъэгум иль анахь Іофыгьо къинхэм атегущы Іэгьэным фэш ІИнтернетыр гъэфедэгъэным ехьылГэгъэ предложениеу Владимир Путиным къыхьыгээр гъэшІэгъонэу сэлъытэ. Чиновникхэм азыфагу зэнэкъокъу шІыкІэ илъхьэгъэн фаеу къызэриІуагъэри сшІотэрэз. Зэдэлэжьэныгъэм ыкІи хэти пшъэдэкІыжьэу ыхьырэр къызыгуригъэ-Іоным зэкІэри фэмыхьазырхэу демократиер щыІэн ылъэкІыщтэп, — eIo къалэу Мыекъуапэ и ДОУ и Совет хэтэу Марина Капустинам.

БЕЛОВ Тимофей.

# Къыхэмыхъуагъэу alоми, цІыфхэр ыгъэразэхэрэп

Тызыхэт лъэхъаным цІыфхэр анахьэу зыгъэгумэк Іыхэрэм ащыщ сыд фэдэ лъэныкъокІи уасэхэр зыпкъ зэримытхэр, ахэм хэпшІыкІэу къазэрэхахъорэр. Анахь гумэкІыгьо къафэзыхьырэр зыщыпсэухэрэ унэхэм апае ахъщэу атырэр зэрэбэр ары.

2012-рэ илъэсым бэдзэогъу мазэм и 1-м коммунальнэ фэ-Іо-фашІэхэм ауасэ къызэрэхэхъощтым фэгъэхьыгъэ унашъо УФ-м и Правительствэ ышІыгъ. Арэу щыт нахь мышІэми, мы илъэсым иапэрэ мазэ коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ауасэ къызэрэхэхъуагъэр зэрытхэгъэ тхьапэхэр бэмэ къафахьыгъ ыкІи ахэр гумэкІыгъо хэфагъэх.

Мы Іофыгъохэм афэгъэхьыгъэу упчІэ заулэхэм джэуап къаритыжьыгъ Адыгэ Республикэм уасэхэм ыкІи тарифхэм къэралыгъо гъэпсыкІэ тэрэз яІз шІыгъэнымкІэ и ГъэІорышІапІэ ипащэу ПсыІушьо Юсыф. Ащ къызэрэтиІуагъэмкІэ, УФ-м и Правительствэ унашъо зэришІыгъэм тетэу 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу фабэр къызэрыкІорэ гупчэ системэм епхыгъэ псэупІэхэм якоммунальнэ фэІо-фашІэхэм апэІухьащтым къызэрэхэхьощтыр процент 12-м мынахыыбэу ыкІи газкІэ агъэпльырэ пкъыгъохэм процент 15-м шІомыкІынхэу ары зэрагъэнэфагъэр. ГазымкІэ тарифэу щыІэхэр ятІонэрэ илъэсныкъом процент 15-м мынахьыбэу, электричествэр проценти 6-м къемыхъоу къахэхьощт. Псэу тызашьорэр къызэрэтІэкІахьэрэм, псэу дгъэфедагъэр зэридгъэчъыжьырэ канализацием ыкІи фабэр къэзытырэ энергием ауасэ уцогъуитІоу бэдзэогъум и 1-м ыкІи Іоныгъом и 1-м процент 12-м шІомыкІзу къахэхъощт.

 АР-м и Правительствэ иунашъо телъытагъэу 2012-рэ илъэсым иапэрэ мэзих коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ауасэ зыфэдизыщтыр гъэрекІорэм ельытыгьэмэ зэблэхьугьэ фэхьугъэп, — еІо ПсыІушъо Юсыф. Бэдзэогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу гъэстыныпхъэ шхъуантІэм процент 15-кІэ къыхэхъощт. ГущыІэм пае, непэ зы газ кубометрэм пае соми 3-рэ чапыч 69-рэ цІыфхэм атымэ, ятІонэрэ илъэсныкъом ащ ыуасэ соми 4-рэ ча-



пыч 25-рэ хъущт. Соми 3-рэ чапычи 6-рэ электроэнергием пае къэлэдэсхэм атыщтыгъэмэ, джы ар соми 3-рэ чапыч 24-рэ хъущт. Къоджэ псэупІэхэм адэсхэу электроплитэхэр зыгъэфедэхэрэм соми 2-рэ чапыч 14-рэ аты--эети еденоІтк ыжд, еметантш ныкъом ахэм соми 2-рэ чапыч 25-рэ атыщт. ЗэкІэмкІи тарифхэм гурытымкІэ проценти 5,88-рэ къахэхъощт. Урысые Федерацием и Правительствэ ыгъэнэфэгъэ тарифхэм ягъэпшагъэмэ, ар нахь макІ. Анахь мэхьанэ зиІэхэм ащыщ газым ыкІи электроэнергием ауасэ ильэсыр екІыфэ зэгъогогъу нахь къызэрэхэмыхъо-

Ау мыщ дэжьым къэІогъэн фае псэу тызашъорэр къызэрэтІэкІахьэрэм, псэу дгъэфедагьэр зэридгъэчъыжьырэ канализацием ыкІи фабэр къэзытырэ энергием ауасэ ятІонэрэ илъэсныкъом уцогъуитІоу зэрэхэхъощтыр. Бэдзэогъум и 1-м къыщегъэжьагъзу ахэм ауасэ проценти 6-кІэ, Іоныгъом и 1-м къыщыублагъэу ыпэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ фэ-Іо-фашІэхэм ауасэ проценти 4,3-кІэ ыкІи 5,5-кІэ къахэхъощт.

КІэкІэу къэпІон хъумэ, 2012-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу тыгъэгъазэм и 31-м нэс коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ауасэ гурытымкІэ проценти 5,58-кІэ республикэм къыщыхэхьощт. Ащ къыхэкІэу УФ-м и Правительствэ унашъо еІышь механчиочты ашыГэ уасэхэр инфляциеу щыІэм шІомыкІынхэу. ПэшІорыгъэшъэу зэрагъэнэфагъэмкІэ, 2012-рэ илъэсым тикъэралыгъо инфляциер



проценти 6 -м къыщемыхъунэу ары. Мы аужырэ илъэсищыр пштэмэ, коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ауасэ Адыгеим къызэрэщыдэкІоягъэр, адрэ шъолъырхэм ялъытыгъэмэ, нахь макІ. ГущыІэм пае, 2010-рэ илъэсым тарифхэм ауасэ процент 25-м, 2011-рэ илъэсым процент 13,3-м шІокІыгъэхэп. Тарифхэм ауасэ къызэредгъэІыхырэм коммунальнэ комплексым ипредприятиехэр ыгъэразэщтыгъэхэп нахь мышІэми, тызэхашІыкІыгъ.

Мэзаер къызехьэм, псэупіэм ыкіи коммунальнэ фэіо-фашіэхэм ауасэ зэрытхэгъэ тхьапэхэр мы илъэсым апэрэу ціыфхэм къаіукіагъ. Бысымхэм ащыщхэр тхьапэм итхэгъэ пчъагъэхэр залъэгъум гумэк хэфагъэх, анахьэу фабэм пае атырэ ахъщэм сомэ 50-80 фэдиз къызэрэхэхъуагъэм дырагъэштагъэп. Сыда ар къызыхэкІыгъэр?

КъэІогъэн фае, коммуналье Ілоалын еле мехе Ішаф-о Іеф цІыфхэм атырэ ахъщэм къызэрэхахъорэм зышІокІын ымылъэкІыщтыр агъэфедэрэ ресурсхэм яобъем зэхьокІыныгъэ фэмыхъугъэ зыхъукІэ ары — псы чъыІэр ыкІи фабэр, электроэнергиер ыкІи фабэр. 2011-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, ресурсэу агъэфедэхэрэм яшапхъэу щыІэхэр джыри зэблэхъугъэ хъугъэхэп. ЦІыфхэу зиунэ учет зышІырэ пкъыгъо (счетчикыр) зэрытхэм агъэфедагъэм елъытыгъэу ахъщэр атызэ ашІыщт. ГущыІэм пае, 2011-рэ илъэсым унагъом мазэ къэс псы чъыІэ кубометри 10 ыгъэфедэщтыгъэу, ау къихьэгъэ илъэсым ар кубометрэ 12-м зынигъэсыкІэ ахъщэу ытыщтыми хэхъощт.

Фабэр къэзытырэ энергиер пштэмэ, фэтэрыбэу зэхэт үнэхэм ащ фэдэу учет зышІырэ приборхэр шъхьафэу яІэхэп, сыда пІомэ ахэр ачІагъэуцонхэм пае техническэ амалхэр щыІэхэп. Арэу щытми унэм чІэсхэм зэкІэми ателъытэгъэ приборэу фабэ къэзытырэр нахыыбэхэм ачІэт. Ау, гукъау нахь мышІэми, ахэм алъыплъэн зэрэщымы ме къыхэкІыкІэ энергиеу агъэфедэрэм хэпшІыкІэу хэхьо. ЕтІани щылэ мазэр зэрэчъы Іагъэр къызыдэпльытэкІэ, фабэр учет зышІырэ пкъыгъохэр зэрытхэм агъэстыгъэр нахьыбэ хъущт. Арэу щытми, бэу зэхэт унэхэм ябысымхэм счетчикым къыгъэлъагъорэм ашъхьэкІэ зыщагъэгъозэн фае. ГущыІэм пае, гъэІорышІэкІо компанием иІофышІэхэм счетчикым къыгъэлъагъорэр зытырахыкІэ, унэм ибысымхэр ащ щагъэгъозэнхэ фае.

- Мы аужырэ мазэхэм фэтэрыбэу зэхэт унэхэм арыт счетчикхэу зэдагъэфедэхэрэм епхыгъэу зэхэмыфыгъэ Іофыгъохэр къэуцух. Унагъо пэпчъ атегощагъзу атырэр зыфэдизым ыгъэразэхэрэп... Сыда ар зытехъухьэрэр?

- Ащ фэдэ дэо тхылъхэр тэ тигъэІорышІапІэкІи къытІокІэх.

Мыщ епхыгъэ гумэк Іыгъор т Іоу зэтеуутын фае. Апэрэ купым хэхьэх фэтэрыбэу зэхэт унэхэм арыт счетчикэу зэдагъэфедэхэрэр ыкІи унэе счетчикхэр зэрытхэр. Мыхэм ябысымхэм счетчикэу зэдагъэфедэхэрэм къагъэлъэгъорэ пчъагъэхэр зэдатых, ар фэтэрхэм арыт электросчетчикхэм ыкІи счетчикэу зэдагъэфедэхэрэм къагъэлъагъохэрэм азыфагу илъыр ары. Фэтэр пэпчъ ыгъэфедэрэ электроэнергием ельытыгьэу ар атырагуащэ.

**ЦІыфхэм** дэо тхылъэу къатыгъэхэр нахьыбэрэмкІэ зэпхыгъэр зэдагъэфедэрэ счетчикхэр бэшІагъэу зэрамыуплъэкІугъэхэр ыкІи ахэм къагъэлъэгъорэ пчъагъэхэр мытэрэзэу (проценти 100-м кІахьэу) бэрэ къызэрэхэкІырэр ары. Приборыр мытэрэз зыхъукІэ ащ гъэцэкІзжынхэр епшІылІэн е зэблэпхъун фае. Мы Іофыгъом унэхэм ябысымхэми гъэІорышІэкІо компаниехэми анаІэ тырагъэтын фае.

ГумэкІыгъо къызыпыкІыхэрэм ащыщ цІыфхэм электроэнергиеу агъэфедагъэм иучет ашІы зыхъукІэ бэмэ пчъагъэхэр мышъыпкъэу къызэратыхэрэр. Джащ фэдэу электрикэу пчъагъэхэр тезытхыкІын фаехэр счетчикхэм ямыкІолІэшъоу бэрэ къыхэкІы, сыда пІомэ ахэр фэтэр кІоцІхэм ыкІи къэшІыхьагъэхэм арытых. Мыщ къыхэкІыкІэ электроэнергием ыуасэ мазэ къэс пцІы хамыусыхьэу зытыхэрэм етІани счетчикэу зэдагъэфедэхэрэм къагъэлъагъорэр атын фаеу мэхъу.

Дао зиІэ ятІонэрэ купым хахьэхэу гъэІорышІапІэм зыкъыфэзыгъэзагъэхэм ащыщых счетчикэу зэдагъэфедэхэрэр ямы Гэу, ау яфэтэрхэм унэе счетчикхэр арытхэу. Электорэнергиеу агъэфедагьэр къызэралъытагъэм ахэм ащыщыбэхэр ыгъэрэзагъэхэп.

Зэфэхьысыжьхэр пшІымэ, коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ауасэ республикэм лъэшэу къыщыдэмыкІуаеу аІоми, цІыфхэр зымыгъэразэу къыхэкІырэр макІэп. Ащ лъапсэ гори имыІэу пфэІоштэп. ГъэІорышІэкІо компаниехэмрэ цІыф къызэрыкІохэмрэ яеплъыкІэ сыдигъуи зэтефэщтэп. Ау гумэкІыгъоу къэуцухэрэм хэкІыпІэ горэ къафэгъотыгъэн фае.

КІАРЭ Фатим.

## Къыблэ обсерваториер

Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм икъушъхьэхэм астрономическэ гупчэ ин ахэт, ащ РАН-м и Специальнэ астрофизическэ лабораториекІэ еджэх. Ар 1975-рэ илъэсым ашІыгъагъ, зэрэдунаеу ащ нахь ин тетыгьэп, джыри Урысыем ащ ителескоп у метри 6 зишъомбгъуагъэм нахь ин итэп. Обсерваторием хэхьэ радиотелескопэу РАТАН-600 зыфиІорэри.

Гупчэр зыщашІыщт чІыпІэр, илъэс псаум щыщэу мэфэ 300-м мыщ зэрэщыошІур къыдалъыти, къыхэзыхыгъагъэхэр астроном-

Обсерваториер РАН-м иинститут анахь инэу Урысыем и Къыблэ 400 щэлажьэ, 100-р шІэныгъэлэжьых, ахэм ащыщэу процент 70-м шІэныгъэлэжь степень зэжеІк дехфвахашеф.

Телескопышхор загъэфедэрэр илъэс 35-рэ хъугъэми, специалистхэм ащ Іоф зэришІэрэм зи къыщымыкІагъэу аІо. Зэпымыоу ар зэрагъэфедэрэм ишыхьат заказхэр ямы Іэхэу къызэрэхэмык Іырэр. Телескопыр тикъэралыгъо ыкІи ІэкІыб къэралыгъохэм арыс шІэныгъэлэжьхэм агъэфедэ. Обсерваторием ифилиалхэр къалэхэу Москварэ Санкт-Петербургрэ

Къэрэщэе-Щэрджэс Республи-

шъолъыр итхэм ащыщ. Нэбгырэ кэм астрофизическэ гупчэм Іоф щызышІэхэрэм япсэупІэ унэхэри ялабораториехэри псыхъоу Зеленчукышхом инэпкъ тетых.

Республикэм и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу макъэ къызэригъэІугъагъэмкІэ, псэупІэу Кичи-Балык зыфиІорэм пэмычыжьэу астрономическэ институтэу П.К. Штернберг ыцІэ зыхьырэм обсерваториякІэ щигъэуцунэу ригъэжьагъ. Кавказ къушъхьэ астрономическэ обсерваторием икомплекс телескопи 5 хэхьащт, чІыгу гектари 8 фэдиз зэльиубытыщт. Ащ ишІын сомэ миллион 580-рэ пэІуагъэхьащт.

(Тикорр.).







## Адыгэ Республикэм и Закон

Сабыищ ыкіи ащ ехъу зиіэхэм ыпкіэ хэмыльэу яунаеу чіыгу іахьхэр аратынымкіэ фитыныгьэу яіэр къыдэлъытэгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2011-рэ ильэсым тыгьэгьазэм и 14-м ыштагь

Кодекс ия 28-рэ статья ия 2-рэ пункт диштэу мы Законыр зык аштагъэр сабыищ ыкІи ащ ехъу зиІэхэм къэралыгъо е муниципальнэ мылъкум хэхьэрэ чІыгу Іахьхэр ыпкІэ хэмыльэу яунаеу ятыгъэнымкІэ фитыныгъэу яІэхэр къыдэлъытэгъэнхэм фэшІ.

#### А 1-рэ статьяр. Мы Законым щагъэфедэрэ къэІокІэ шъхьаІэхэр

- 1. Мы Законым тетэу сабыищ ыкІи ащ ехъу зиІэкІэ алъытэхэрэр зыныбжь ильэс 18-м нэмысыгьэ сабыищ ыкІи ащ ехъу (къокІэ е пхъукІэ аштагъэхэри зэрахэтхэу) зиІэ зэшъхьэгъусэхэу зызэгуязыгъэтхагъэхэр е ны-тыхэм ащыщ зэрыс унагъохэр ары. Мыхэм ахальытэхэрэп кІэлэцІыкІухэу:
- 1) къэралыгъо мылъкукІэ кІэлэцІыкІу учреждениехэм ащаІыгъхэр;
- 2) анаІэ атырагъэтызэ нэмыкІ унагъо щапІухэрэр;
- 3) нэу е тэу щытынымкІэ зифитыныгъэхэр зышІокІодыгъэ ны-тыхэм апІужьын фимытхэр;
- 4) юридическэ нэшанэ зиІэ Іофхэр зэрахьанхэ альэкІынэу ыкІи зэрэзекІохэрэмкІэ пшъэдэкІыжь зэрахьырэр къызыгурыІохэу федеральнэ законодательствэм тетэу альытагьэхэр.
- 2. Мы Законым къыхэфэрэ къэІуакІэхэу ыкІи терминхэу мы статьям щымыгъэнэфагъэхэр федеральнэ законодательствэм щыряІэ мэхьанэхэм афэдэхэр яІэхэу агъэфедэх.

#### Я 2-рэ статьяр. Къэралыгьо е муниципальнэ мылъкум хэхьэрэ чІыгу Іахьхэр ыпкІэ хэмыльэу яунаеу заратырэ льэхьанхэр

1. Унэе псэольэшІыным е унэе ІэпыІэгъу хъызмэтым апае къэралыгъо е муниципальнэ мылъкум хэхьэрэ чІыгу Іахьхэр (ыужыкІэ чІыгу Іахьхэр тІозэ дгъэкІощт) зыдэщыІэнхэ фаемкІэ пэшІорыгъэштэу ямызэгъхэу илтэсипшІ пІальэкІэ бэджэндэу чэзыум хэтхэм араты, а чІыгу Іахьхэр лъэІу тхылъыр къезыхыл Гагъэр илъэситфым къыщымыкІ у зыщыпсэугъэ муниципаль-

Урысые Федерацием чІыгухэмкІэ и нэ районым, къэлэ коим къыщыхагъэкІынхэ фае.

- 2. Федеральнэ законодательствэм зэетшид меІлыІш етефенетышед джэндымкІэ пІалъэу щыІэр зикІыкІэ е псэолъэшІыныр заухыкІэ, унэр яунэе мылъку зэрэхахьэрэр къэзыушыхьатырэ тхылъ къазыратыкІэ ыпкІэ хэмылъэу унэе мылъкоу чІыгу Іахьхэр къафэнэжьых.
- 3. Документхэр апыльхэу ыкІи кадастрэ учетым хагъэуцуагъэхэу чІыгу Іахьхэр къаратых.

#### Я 3-рэ статьяр. ЧІыгу Іахьхэр ыпкІэ хэмыльэу зэраратырэ шІыкІэр

- 1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо органэу е муниципальнэ районым, къэлэ коим чІыпІэ зыгьэІорышІэжьынымкІэ иорганэу (ыужыкІэ уполномоченнэ органхэр тІозэ дгъэкІощт) чІыгу Іахьхэр зытынэу фитыныгъэ зиГэхэм яунашъо тетэу зигугъу къэтшІыгъэхэм чІыгу Іахьхэр къафы-
- 2. ЦІыфхэм къырахьылІэрэ лъэІу тхылъхэр ГэубытыпГэ къызыфашГыхэзэ, льэІу тхыльхэр заІахыгьэ мафэм ельытыгьэу чІыгу Іахьхэр аратых.
- 3. ЧІыгу Іахь къыратыным зыщыкІэльэІурэ тхыльыр ны-тыхэм ащыщ горэм уполномоченнэ органым рихьылІэн фае.
- 4. Ащ фэдэ лъэІу тхыльым игъусэн-
- 1) паспортхэм якопиехэр;
- 2) кІэлэцІыкІухэр къызэрэхъугъэхэр къэзыушыхьатырэ тхылъхэм якопиехэр;
- 3) къокІэ е пхъукІэ сабыир зэраштагъэр къэзыушыхьатырэ тхылъхэм якопиехэр;
- 4) унагъом ис нэбгырэ пчъагъэм ехьылІэгъэ справкэр;
- 5) зыщыпсэурэ чІыпІэм зэрэщыдэтхагъэмкІэ справкэу формэу N 9-р зиІэр е льэІу тхыльыр затыгьэ мафэм ехьулІэу муниципальнэ образование гъэнэфагъэм илъэситфым къехъугъэу зэрэщыпсэухэрэм фэгъэхьыгъэ унашъоу судым ышІыгъэр.

- 5. Уполномоченнэ органым я 4-рэ Іахьым зигугъу къышІырэ документхэм аригъэгъусэжьынхэ фае унэе псэольэшІыным е унэе ІэпыІэгъу хъызмэтым апае ыпкІэ хэмылъэу тапэкІэ цІыфхэм чІыгу Іахь къызэрарамытыгъагъэм ехьылІэгъэ справкэри.
- 6. Мы статьям ия 4-рэ Іахь зигугъу къышІырэ документхэм якопиехэм оригиналхэри ягъусэнхэ фае.
- 7. ЛъэІу тхыльыри, мы статьям ия 4-рэ, ия 5-рэ Іахьхэм зигугъу къашІырэ документхэри зэраГахыгъэхэр лъэГу тхылъхэр учет зыщашІырэ тхылъым датхэнхэ фае.
- 8. Уполномоченнэ органым лъэЈу тхыльыр къызатыгъэ мафэм щегъэжьагъэу мэзитІум къыкІоцІ мы къыкІэлъыкІорэ унашьохэм ащыщ ыштэн фае:
- 1) чІыгу Іахь къазэраратырэм ехьылІэгъэ унашъор;
- 2) чІыгу Іахь къазэрарамытыщтым ехьылІэгъэ унашъор.
- 9. Уполномоченнэ органым унашьо зиштэрэ мафэм щегъэжьагъэу мэфитфым къыкІоцІ льэІу тхыльым щыхэгъэунэфыкІыгъэ чІыпІэмкІэ гражданиным а унашъомкІэ макъэ рагъэІужьын фае.
- 10. ЧІыгу Іахь къарамытынымкІэ лъапсэу шыІэхэр:
- 1) мы Законым иа 1-рэ статья къы--шыдэльытагьэхэм гражданиныр ахэмы хьэ зыхъукІэ;
- 2) къэбар мышъыпкъэхэр, мы статьям ия 4-рэ Іахь къыщыдэлъытэгъэ документхэр имыкъоу заІэкІагъахьэхэкІэ;
- 3) унэе псэолъэшІыным е унэе ІэпыІэгъу хъызмэтым апае ыпэкІэ яунаеу ыпкІэ хэмыльэу чІыгу Іахь къаратыгъагъэ зыхъукІэ.
- 11. ЗыгорэкІэ ищыкІэгъэ документхэр икъоу заІэкІамыгъахэкІэ, лъэІу тхылъыр икІэрыкІэу арахьылІэжьын алъэкІыщт.
- 12. ЧІыгу Іахь къафыхамыгъэкІынэу къазыраІокІэ, федеральнэ законодательствэм зэрэщыгъэнэфэгъэ шІыкІэм диштэу тхьаусыхэнхэ алъэкІыщт.

13. Мы Законыр гъэцэк Іэгъэным тегъэпсыхьагъэу чІыгу Іахьхэр зэрагъэнэфагъэхэм яхьыл Гэгъэ къэбархэр къэбар жъугъэм иофициальнэ амалхэм къащыхаутых.

#### Я 4-рэ статьяр. Унаеу аратырэ чІыгу Іахьхэм яинагъэкІэ шапхъэу щыІэхэр

Мы Законым диштэу ыпкІэ хэмыльэу чІыгу Іахьэу аратыхэрэм гектар 0,25-м къыщегъэжьагъэу гектар 0,06-м нэс яинэгъэн ылъэкІыщт.

#### Я 5-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхъурэр

- 1. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфипшІ зытешІэкІэ мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.
- 2. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхъурэм щегъэжьагъэу Адыгэ Республикэм и Законэу 2011-рэ илъэсым гъэтхапэм и 10-м аштагъэу N 422-р зытетэу «Къэралыгъо е муниципальнэ мылъкум хэхьэрэ чІыгу Іахьхэр ыпкІэ хэмыльэу яунаеу защыратырэ льэхъанхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2011, N 3) иа 1-рэ статья ия 2-рэ пункт кІуачІэ имыІэжьэу лъы-
- 3. Сабыибэ зэрыс унагьохэу Адыгэ Республикэм и Законэу 2011-рэ илъэсым гъэтхапэм и 10-м аштагъэу N 422-р зытетэу «Къэралыгъо е муниципальнэ мылъкум хэхьэрэ чІыгу Іахьхэр ыпкІэ хэмылъэу яунаеу защыратырэ лъэхъанхэм яхьылІагъ» зыфиІорэр ІэубытыпІэ къызыфашІыхэзэ, къэралыгъо е муниципальнэ мылъкум хэхьэрэ чІыгу Іахьыр яунаеу ыпкІэ хэмыльэу аратынэу закъыфэзыгъэзагъэхэм, ау мы Законым кІуачІэ иІэ зыхъурэ мафэм ехъулІэу зигугъу къэтшІыгъэ чІыгу Іахьыр зэрамытыгъэхэм мы Законыр алъыІэсэу гъэнэфэгъэнэу.

#### Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Асльан къ. Мыекъуапэ,

тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2011-рэ илъэс

## Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм имировой судьяхэм яхьыліагъ» зыфиюрэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым щылэ мазэм и 25-м ыштагь

## А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республиимировой судьяхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм имировой судьяхэм яхьылІагь» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 10, 2011, N 3, 11) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

- 1) пэублэм хэт гущы Іэхэу «мылъкумрэ техникэмрэ якъэгъотын» зыфиІохэрэр гущыІэхэу «зэхэщэн Іофтхьабзэхэр» зыфиІохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу;
  - 2) я 1 <sup>1</sup>-рэ статьям:
- а) я 3 <sup>1</sup>-рэ ІахьыкІэ хэгъэхьогъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «3 <sup>1</sup>. Мировой судьям иаппарат ехьылІэгьэ Положениер зыухэсырэр Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ иуполномоченнэ органэу мировой судьяхэм

- конэу «Алыгэ Республикэм кlагьэхэр ягьэгьотыгьэным иlофыгьо- ясульяхэм апае хэмкІэ» зыфиІохэрэр гущыІэхэу «ящы--оІифыє «єІямынеалытоалеаля деаль!» хэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу;
  - 3) я 12-рэ статьяр мыщ тетэу къэты-

#### «Я 12-рэ статьяр. Мировой судьяхэм яІофшІэнкІэ ящыкІагъэхэр зэрарагъэгъотыхэрэр

- 1. Мировой судьяхэм яІофшІэн тэрэзэу зэхэщэгъэнымкІэ амалэу зэрахьэхэрэм ахэхьэх кадрэ, финанс, мылъку, техникэ, информационнэ ыкІи нэмыкІ мэхьанэ зи Гофтхьабзэхэу Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ иуполномоченнэ органэу мировой судьяхэм -и не печет в не печет не порежение хьэхэрэр.
- 2. Мировой судьяхэм яІофшІэнкІэ мылъкоу ыкІи техникэу ящыкІагъэр арагъэгъоты Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ыгъэнэфэгъэ шап-

хъэхэм анахьи ахэр нахь цІыкІу хъу хъущтэп»;

4) я 14 <sup>1</sup>-рэ ІахьыкІэр хэгъэхьогъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу

### «Я 14 <sup>1</sup>-рэ статьяр. Мировой судьям ишІэныгъэ зэрэхигъэхъон ыкІи иІэпэІэсэныгьэ зыкъызэрэригъэІэтын фаер

- 1. Мировой судья ІэнатІэм апэрэу Іухьэрэм профессиональнэ ухьазырыныгъэ зэригъэгъотыным пае апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ е профессиональнэ гъэсэныгъэ тедзэ языгъэгъотырэ учреждениеу судьяхэм яшІэныгъэрэ яІэпэІэсэныгъэрэ зыщыхагъахъорэм щеджэн фае.
- 2. Мировой судьям профессиональнэ ухьазырыныгъэ зыщызэригъэгъотыщт пІальэр мэзихым шъхьадэкІы

- б) я 6-рэ Іахым хэт гущы эхэу «ящы- хъэхэм атетэу, федеральнэ судхэм 3. Мировой судьям и Іэпэ ІэсэныкъыкІоцІ зэ нэмыІэми апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ е профессиональнэ гъэсэныгъэ тедзэ языгъэгъотырэ учреждениеу судьяхэм яшІэныгъэрэ яІэпэІэсэныгъэрэ зыщыхагъахъорэм шеджэн фае.
  - 4. Мировой судьяхэм яшІэныгъэрэ мылькоу пэІухьэрэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхэкІы.».

#### Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кТуачГэ иТэ

#### Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Асльан

къ. Мыекъуапэ. щылэ мазэм и 31-рэ, 2012-рэ ильэс

Адыгэ

Зэхэзыщагъэхэр:

CARD CARD CARD CARD A A BHI XI BAN THE MOUNT (AX) IN HE TO CORPOR CARD

## Ныдэлъфыбзэм изэгъэшІэн сыда рыкІощтыр?

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» изимычэзыу зэфэсэу непэ иІэщтыр Сирием иІофыгъохэм афэгъэхьыгъ. Тилъэпкъэгъухэу ТэкІыб хэгъэгум ис-

хэм Іэпыіэгъу тафэхъуным фэші амалэу щыіэхэм зэдяусэщтых. Адыгэ Хасэм изэфэс хэлэжьэщтхэм пэшІорыгъэшъэу загъэхьазырыгъ. Сирием къикіыгъэхэм, нэмыкі хэгъэгумэ ащыпсэурэ тильэпкьэгьухэм ягупшысэхэм защагьэгьозагъ. Сирием щыщ ныбжьыкІэхэм ащыщ къытијуагъэм лъэшэу тегъэгумэкіы.

Илъэс 15 — 20 зытешІэкІэ Сирием щыпсэурэ адыгэ ныбжьыкІэхэм сыда ящыІэныгъэ къырык Іощтыр? Адыгабзэр нахьышІоу ашІэ хъущта, титарихъ нахь куоу зэрагъэшІэщта? — те-

упчІыгъ Сирием къикІыгъэм.
— Илъэси 15 — 20 ищыкІа-гъэп джэуапыр зэбгъэшІэным пае, — къыти Гуагъ Сирием щыщ адыгэ кІалэм. — Илъэси 5 зытешІэкІэ адыгабзэкІэ гущыІэрэ ныбжыкІэ илъэс 20-м итхэм ахэбгъотэныр къин дэдэ хъущт. Тилъэпкъэгъу нэбгырэ мини 10 зэбгъапшэмэ, непэ адыгэ кІэлэ заул ныІэп тыбзэ дэгъоу зышІэу ахэтыр. АдыгабзэкІэ тхакІи, еджакІи зышІ у Сирием щыпсэурэ тилъэпкъэгъумэ ахэтыр бэп. Іофхэр нэмыкІзу зызэхамыщэхэкІэ тиадыгабзэ ашІокІодыным ищынэгъошхо щыІ...

Зэо-банэхэр зыщык Горэ Сирием тильэпкьэгьоу къйкІыжьы зышІоигъомэ Урысыем Іэпы-Іэгъу щагъотынэу тэгугъэ. Ащ дакІоу, Сирием къикІыжьыщт дэт, Хъунэго Чэтибэ, Къуекъо

— <u>Баскетбол.</u> — Апшъэрэ купым

## «Автодорым» шІокІыгъэхэп

Телефонкіэ къатыгъ. Мыекъопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ»-р мэзаем и 7 — 8-м Саратов щы укіагъ чіыпіэ командэу «Автодорым». Ешіэгъухэм кІ ухэу афэхъугъэм тигъэгушІуагъэп. Сыда ар къызыхэкІыгъэр?

«Динамо-МГТУ»-р Волжскэ зыщешІэм, тІогьогогьо текІоныгъэр къыщыдихыгъ. Саратов щыкІогъэ зэІукІэгъухэр бысымхэм ахьыгъэх. Очко 22-кІэ «Автодорыр» тапэ итэу зэІукІэгъуитІури тшІуахьыгъ.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу, «Динамо-МГТУ»-м итренер шъхьа Гэу Андрей Синельниковым къызэри-ІуагъэмкІэ, тибаскетболистхэр Волжскэ ыуж «Автодорым» дешІэхэ зэхъум апэрэ такъикъ 20-м тагъэгугъэщтыгъ, ау зэІукІэгъухэр кІэухым зыфэкІохэм, бысымхэм кІочІэ гъэтІыльыгъэу яІэр нахышІоу агъэфедэщтыгъ.

 $\Gamma$ ъэтхапэм и 5 — 6-м «Динамо-МГТУ»-р Воронеж, и 10 -11-м Тамбов якомандэхэм Мыекъуапэ ащыІукІэщт. Тибаскетболистхэр апэрэ чІыпІи 4-р зыхьырэмэ ащыщых.

> НэкІубгьор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.



тилъэпкъэгъумэ, адыгабзэр нахьышІоу зэрагъэшІэным фэшІ ІэпыІэгъоу яттыщтым Адыгэ Хасэм щытегущы Гагъэх. Зэхахьэм къыщыгущыІагъэх Нэгъуцу Аслъан, МэщфэшІу Нэдж-

Асльанбый, Тхьаркъохъо Сафыет, Нэхэе Аслъан, ЛІыунэе Русльан, Бэгьэдыр Артур, КІэдэкІой Заур, Бэгъушъэ Адам, Шъхьэлэхьо Аскэр, Едыдж Мэмэт, нэмыкІхэри.

Адыгэ Хасэм хэлэжьэщтых къыщэгущыІэ.

Урысыем ишъолъырхэм, ІэкІыб хэгъэгумэ къарыкІыщтхэр. Унашъоу зэфэсым щаштэщтхэм ягъэцэкІэн зэдытиІофэу тэлъытэ.

Сурэтым итыр: Адыгэ Хасэм изэІукІэ Бэгъушъэ Адамэ

## <u>УШУ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУХЭР</u> -

## Якъулайныгъэ, ямедальхэм

ахагъахъо

Урысыем испорт еджапіэхэмрэ клубхэмрэ традиционнэ ушум-

кіэ язэнэкъокъухэр Ростов-на-Дону щыкіуагъэх. Зэіу-кіэгъухэм Кемеровэ, Новосибирскэ, Ростов хэкухэм, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Чэчэным, Республикэу Коми, Адыгеим, нэмыкіхэм яспортсменхэр ахэлэжьагъэх.

ционнэ ушумкІ́э ихэшыпыкІыгъэ командэ спортсмен 34-рэ хэтыгъ. АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ и СДЮСШОР итренерхэу В. Васильченкэм, А. Норсоян, Д. Рубинчик агъасэхэрэр бэнэп Іэ алырэгъум щянэкъокъугъэх. Адыгэстов-на-Дону щыІагъэх, ахэри республикэм ихэшыпык Іыгъэ командэ хэтыгъэх.

- енеє ІроІяься мышифеМ къокъухэм тахэлэжьагъ, — къе-Іуатэ республикэ СДЮСШОР-м итренерэу Владимир Васильченкэм. — Дышъэ медалэу 21-рэ, тыжьынэу 20, джэрзэу 17 тиспортсменхэм къахьыгъэх. Адыгеим испортсменхэр анахь лъэшхэм ащыщых.

Традиционнэ ушум хэхьэрэ зэнэкъокъухэр 4 хъущтыгъэх. «Таолу» зыфиІорэм спортсменхэм упражнениехэр щашГызэ, яГэпэГэсэныгъэ къагъэлъэгъуагъ. «Туйшоу» зыфиІорэм бэнакІохэм кІуачІэу яІэр, якъулайныгъэ къыщагъэлъэгъуагъэх. Алырэгъум тетхэу зэІункІыхэзэ, зым зыр ыгъэкощын, къытыридзын фае. Туй-

Адыгэ Республикэм тради- шоур спортсменхэм ашІогъэшІэгьон, ащ пыщагьэхэр хэпшІыкІэу нахьыбэ мэхъух.

«Таолу» зыфиІорэм Адыгеим испортсменхэу ащытек Іуагъэхэр: Шевченко Иван, СтІашъу Ислъам, СтІашъу Ерстэм, Кошанский Артем, Евгений Суханов. Ильэси 9 нахь зымыныбжьэу къалэ и ДЮСШ икІэлэеджа- Адыгеим ихэшыпыкІыгъэ команкІохэу тренерэу А. ХъуакІом пэ- дэ хэтыгъэ ПсыІушъо Анисэт шэныгъэ зылызэрихьэхэрэр Ро- зэкІэми анахь шыкІугъэми. иІэпэІэсэныгъэкІэ осэ ин къыфашІыгъ. Адыгэкъалэ ар щэпсэу. Джэрз медалитІу къыдихи, щысэшІу къыгъэлъэгъуагъ.

Таолум щыбэнэгъэ тиспортсменхэм дышъэ медали 5, тыжьынэу 6, джэрзэу 5 къыдахыгъэх. Адыгеим икІыгъэхэр яІэпэІэсэныгъэкІэ къахэщыгъэх.

Туйшоур нэмыкІ зэнэкъокъу. Китаим щыщхэм ябэнакІ. ІэкІэ узэІункІын фаеу зэІукІэгъум къыщыдалъытэ. ІэкІэ зэІункІыхэзэ спортсменхэр зэбэных. Ылъакъомэ атетын ымылъэкІэу кощырэм бэнэгъур шІуахьыгъэкІэ алъытэ. Псков икІи Ростов хэкухэм яспортсменхэр нахь къахэщыщтыгъэх. Адыгеим икомандэ хэтхэм лышъэ медали 4, тыжьынэу 8, джэрзэу 7 къыдахыгъэх. ТекІоныгъэр къэзыхынгъэхэм,

хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къызыфагъэшъошагъэмэ ащыщхэр: Кошанский Артем, Лисов Дмитрий, Ожъ Ахьмэд, Мосоян Артак, Пиотровский Артем, Къуныжъ Аслъанбэч, Сердюченко Андрей, Казанцева Виолетта, СтІашъу Ислъам, Сердюченко Павел, Леонович Александр, Седиков Денис, Мирзоян Роберт, Салмина Ирина, Норсоян Армен, Разаханов Нисердин.

«Лэйтай» зыфиІорэ зэнэкъокъур къызэрыкІоу щытэп. Шапхъэ зыхэмыль зэзэоным ар хэхьэ. Тиспортсмени 10 зэІукІэгъумэ ахэлэжьагъ, дышъэ медальхэр нэбгыри 5-мэ къахьыгъэх. Кошанский Артем, Ожъ Ахьмэд, Къуныжъ Аслъанбэч, Бабаян Карен, Мирзоян Роберт тичемпионых. Леднев Максим, Леонович Александр, Сматлиев Станислав хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къахьыгъэх.

– Адыгеим испортсменхэр гъогу техьанхэм, зэнэкъокъумэ ахэлэжьэнхэм афэшІ лъэшэу яшІуагъэ къытэзыгъэкІыгъэмэ гъэзетымкІэ тхьашъуегъэпсэу ясІожьы сшІоигъу, — къеІуатэ Владимир Васильченкэм. -Алексей Петрусенкэр, Хьасанэкъо Мурат, ХьакІэмыз Аслъан, Вера Шрам анахьэу къахэсэ-

Мэлылъфэгъу мазэм Санкт-Петербург Урысыем изэІукІэгъухэр боевой искусствэхэмкІэ щыкІощтых. Адыгеим испортсменхэр зэнэкъокъум хэлэжьэАдыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр. иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкІырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэп-къэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмк Гэ и Комитет Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщыІэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-шІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэ-хэрэмкІэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкІыжь ахьы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажьэхэрэмрэ яеплъыкІэ зэтемыфэн ылъэкІыщт. Гъэзетеджэхэм къытфагъэхьырэ тхыгьэхэр зэхэтфыхэрэп ыкІи къэ-ЗЫТХЫГЪЭХЭМ аІэкІэдгъэхьажьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр OAO-y

«Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 3806 Индексхэр 52161 52162 Зак. 331

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00